

Assis; het verhaal van een zinvol leven in pijn

Opstanding in het lijden: een persoonlijk Passieverhaal

Een zinvol leven betekent niet een leven vol geluk, plezier, welvaart of genot. Ondanks de levenspijnen kunnen we door diepe zin vreugde ervaren in ons leven. Een betekenis die dieper gaat dan de oppervlakkigheid van het bestaan.

Het verleden van Assis

Het is vijfendertig jaar geleden dat ik Assis, afkomstig uit Brazilië, in mijn pastorale werk in Scheveningen heb ontmoet.

Toen was hij er zeer deplorabel aan toe en wilde niet meer leven. De verslaving en depressies waren hem te veel.

Met zijn rossig baardje leek hij wel op Vincent van Gogh.

Assis was en is een zeer gevoelig mens; dus was het leven in een dreigende machowereld op die verplichte ballingschapsplek in Scheveningen een hele opgave. Altijd hunkerend naar contact met de mensen van de kerk; weg van het negatieve. Lijdend onder een kwellend schuldgevoel terwijl hij mensen persoonlijk niets had aangedaan.

In de stilte van de avonden en nachten ontdekte Assis zijn schildertalent.

Daardoor kon hij zijn medebewoners tevreden stellen door hen te portretteren.

Assis werd nu met rust gelaten. Ze waren tevreden met hun portretten.

Gevaar van bedreiging werd op deze manier afgewend. Het schilderen en tekenen werden een meditatieve weg van overleving in een onzeker verblijf.

Het schilderij van de 'verloren zoon' door Assis geschilderd heeft jarenlang in twee stiltecentra in Scheveningen en Zoetermeer gehangen.

Samen hing de Verloren Zoon met 16 miniatuuraquarellen van de lijdensweg van Jezus .

Na een aantal jaren verblijf in Scheveningen en Veenhuizen kwam de vrijheid.

De vele worstelingen bleven ook in Brazilië voortduren. Bij ons afscheid bij de vreemdelingenpolitie op Schiphol overhandigde Assis mij van al die jaren vele aquarellen en tekeningen. Hij zei: 'ik wil de pijn vergeten van mijn verplichte verblijf in Nederland; maar wil je er wel altijd goed voor zorgen'.

Regelmatig belde Assis mij vanuit Brazilië om de zegen en gebed, soms midden in de nacht.

Bijzonder waren deze telefoontjes van zo verre om bemoediging te zoeken.

Hemelvaart van Jezus

De tijd in vrijheid

Groot was mijn verbazing dan ook toen Assis plotseling na jaren met een koffer vol schilder-en tekenspullen bij mij in Den Haag op de stoep stond. Wat ooit als amateur was begonnen in Scheveningen, bleek na de studie op twee kunstacademies en een verblijf in Florence uitgegroeid tot een talentvol kunstenaar met een bekende naam in Midden-Brazilië.

Het was een emotioneel moment toen ik Assis na dertig jaar de bewaarde tekeningen en aquarellen kon laten zien. Ze waren er nog na al die jaren, diep opgeborgen in een dikke map in een kast. Gelukkig maar!

Assis en ik werden in dat jaar uitgenodigd door een museum in het noorden van het land om zijn door mij bewaarde teken-en schilderkunst daar in bewaring te laten. De werken geven een unieke dagelijkse inkijk in verplichte ballingschap.

Een paar keer is Assis nu hier in Den Haag geweest. Zelfs toen ik een periode ziek was kwam hij plotseling uit Brazilië om mij bij te staan. Waarom deze bezoeken? Zoals hij telkens zei: 'juist door mijn verplicht verblijf in Scheveningen en in het noorden van jullie land is mijn leven gered door de pastorale hulp van mensen van geloof en daarvoor kan ik de Nederlandse mensen niet genoeg dankbaar zijn'.

Geen minuut tijdens zijn verblijven hier kan Assis rustig zijn.

Na zijn ochtendmeditatie schildert en tekent hij vele uren op straat, bij mensen thuis, en in café's. In de nacht praat hij met zwervers en maakt een tekening van hen.

Zich 'thuisvoelend' op veel verschillende plekken. Zelfs laatst bij zijn kerkbezoek aan onze Ignatiuskerk kon hij het tekenen tijdens onze viering niet laten. Wat opvalt is zijn grote liefde voor het schilderen van bomen in vele bijzondere hoedanigheden. Symbool van levenskracht? (zie onderaan de afbeelding: bomen)

Gepassioneerd zoekt hij naar het volmaakte, naar nieuwe afbeeldingen om zijn gevoel uit te drukken. Zelf ziet Assis dat voortdurende proces als een blijvende zoektocht naar God. Onze God die nooit helemaal zal worden gevonden en ons altijd opnieuw van achter de horizon 'uitdaagt'.

De huidige periode

De naam Assis is door zijn ouders gekozen als eerbetoon aan Franciscus van Assisi. Daarom hebben Assis en ik uit dankbaarheid voor het leven een pelgrimsbezoek gebracht aan Assisi. U begrijpt dat er op die plek veel geschilderd, gepraat en gebeden is.

Zijn huidig levensverhaal ademt dankbaarheid. Vorig jaar heeft Assis twee bijzondere opdrachten in Den Haag voltooid:

In onze parochie Stella Maris bestaat het project 'de 4 elementengroep'. (water, aarde, lucht, en vuur) Deze groep werkt in samenwerking met de Vincentiusvereniging, het Stads klooster en de Carolus basisschool aan de verspreiding van het spirituele ecologische gedachtengoed van de heilige Franciscus.

Voor ons 4 elementenproject heeft Assis enkele aquarellen gemaakt als embleem ter verspreiding van zijn gedachtengoed op muur/deur/t-shirt enz..

Voor de grote Haagse zorginstelling Parnassia zijn in opdracht drie panelen geschilderd die de levenskracht van de natuur verbeelden, waarvan ook wij mensen deel uitmaken. De werken zijn te zien in de Franciscuskerk aan de Monsterseweg in Den Haag. Een passievol werk waarin bewoners in dialoog met het werk hun eigen levensgeschiedenis kunnen herkennen.

Spiritualiteit

Het leven van Assis is het leven van een onrustig passievol spiritueel leven. Zijn voortdurende zoektocht naar 'verworteling' in God en daarom zijn bomen een passievol schilderonderwerp voor hem.

Nast de pijn is er de dankbaarheid in het teruggeven aan de medemens in vriendschap en in creativiteit door de voortdurende zoektocht naar het goddelijke. Een leven is 'gered'.

Het afgelopen jaar heeft Assis als gevierd kunstenaar een Braziliaanse echtgenote gevonden. Hij was er verbaasd over dat dat op zijn leeftijd nog zou gebeuren.

In onze wereld willen velen pijn zo veel mogelijk bestrijden; maar in Assis'leven met pijn zien we een bestaan met Zin; een voorbeeld voor mensen die worstelen met 'leegte'.

René Akkermans oud-aalmoezenier